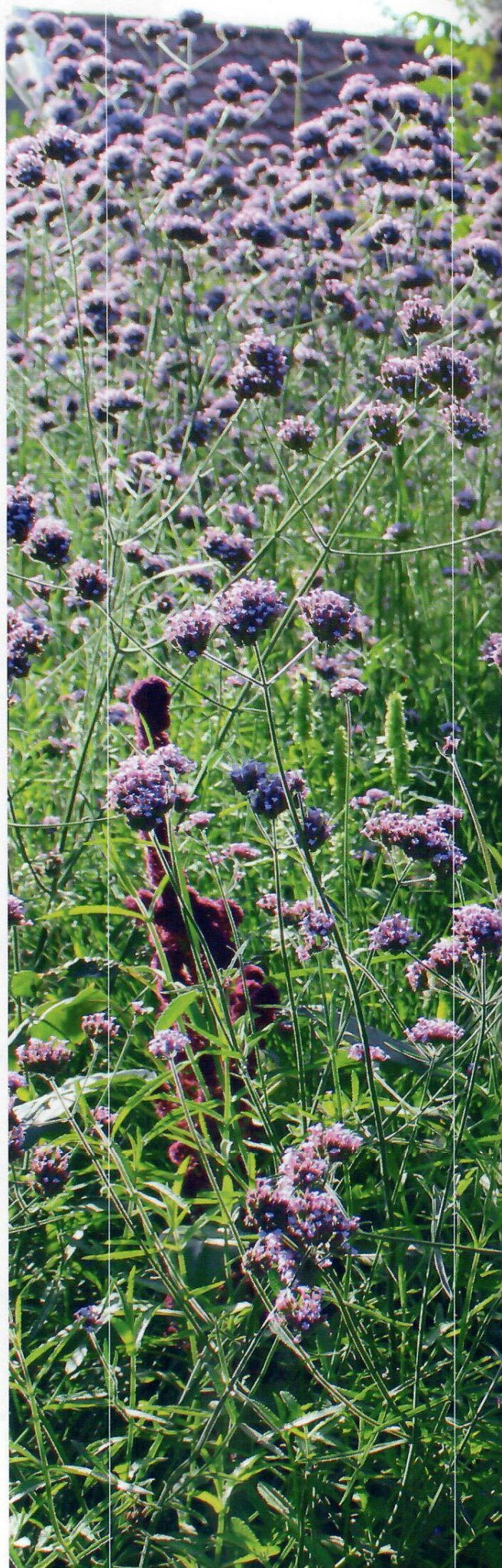

Giny's gewoonten

Het begon als hobby. Begin 2013 opende Giny de Jong een kleine kwekerij in het Overijsselse Aadorp. Inmiddels gaat het er professioneel aan toe. Onlangs verhuisde ze in hetzelfde dorp naar een grotere locatie. Een voormalige boerderij met 5.500 vierkante meter grond. Hier vind je een bijzonder sortiment vaste planten en een grote collectie *Dierama*. In deze serie deelt ze haar ervaringen en praktische tips. Aflevering 5: zaailingen herkennen.

Tekst en beeld Giny de Jong

In het voormalige proefveldje met dierama's heb ik een van de vakken laten verwilderen. Niet met dierama's, maar met *Verbena bonariensis*. Die had zich uitgezaaid in de houtsnipperpaden en van daaruit in het veld zelf. Het gevolg was een dichtbezaaid stuk grond met honderden verbena's. In z'n eentje is *Verbena bonariensis* al een aparte plant die de aandacht trekt, maar met heel veel bij elkaar creëer je echt een wow-effect. Iedereen die binnenloopt ziet direct die zacht wiegende, paarse weelde. Het is echter wel zaak om de boel onder controle te houden, dus de zaadhoofden hebben we er afgeknipt. De hele kliko zat vol.

Anijsgeur

Om *Verbena*-zaailingen te kunnen herkennen moet je vroeg in het voorjaar op je knieën door de tuin, want ze zijn zo klein dat je ze vanaf stahoogte nauwelijks ziet. Nog zo'n enthousiasteling is *Agastache foeniculum*. Zowel de paarse als de witte kunnen zich stevig uitzaaien en zo een sterk verticaal accent in de border geven. Maar je wilt ze natuurlijk niet overal. Herken je de zaailingen, dan is het

eenvoudig om de overtollige te verwijderen. Als ze nog klein zijn veeg je ze zo weg. Ze lijken heel veel op zaailingen van de brandnetel, maar de blaadjes van *Agastache* zijn minder puntig. Twijfel je of je een dropplant ziet of een brandnetel, aai er dan overheen (handschoenen aan voor de zekerheid!). Dan herken je *Agastache* meteen aan de heerlijke anijsgeur.

Leermoment

Hou je van papavers, en wil je ze jaar na jaar in je borders, dan zul je ervoor moeten zorgen dat ze zich uitzaaien. Maar ontkiemen doen papaverzaden pas als de grond wordt verstoord. In Noord-Frankrijk ontstonden in de Eerste Wereldoorlog, door het graven van de loopgraven, hele velden met de felrode *Papaver rhoeas*.

Ik had in mijn tuin eens een stuk van 1,5 x 1 meter vol staan met helderrode *Papaver somniferum* met een zwarte vlek. Prachtig. Dus dat wilde ik het jaar erop nog wel een keer. Ik liet de planten in het zaad komen en verstoorde de grond niet om zoveel mogelijk zaden de kans te geven te ontkiemen. Maar er kwam op die plek helemaal niets op. Leermomentje ... Een echte favoriet van mij is *Linaria*

purpurea. De zachtroze vlasleeuwebek heeft grijsgroen blad en zorgt voor een heel natuurlijk effect. Arme, droge grond en moeilijke plaatsen zijn favoriet bij *Linaria*. Bijen en hommels zijn er gek op. De zaailingen zijn eenvoudig te herkennen aan het grijsgroene blad en de kleine blaadjes.

Zeer gewenst

In mijn tuin staan veel planten die er 'uit zichzelf' zijn gekomen. *Alcea* is een gewenste plant, maar zaait zich vaak uit langs randjes. Voorin de border is dat soms niet zo praktisch. Ze hebben een penwortel die niet mag beschadigen, maar als je ze verplaatst als ze nog heel jong zijn, gaat het vaak goed. Wil je ze midden in de border, graaf dan een klinker in en plant het stokroosje er tegenaan. Werkt prima! Andere zeer gewenste zaailingen zijn *Aquilegia*, *Hesperis matronalis*, *Oenothera* 'Lemon Sunset', *Helenium*, *Dictamnus*, *Echinacea*, *Verbena officinalis* 'Bampton', *Erigeron karvinskianus*, diverse *Campanula*-soorten, *Verbascum*, *Knautia macedonica* en zo kan ik nog wel even doorgaan. Maar hoe herken je die allemaal en zorg je dat de boel niet uit de hand loopt? ►

TWAALF TIPS

1 Kijk naar de vorm en kleur van de moederplant. Kiembladjes zien er vaak anders uit, maar de eerste echte blaadjes hebben meestal dezelfde bladvorm en -kleur als de volwassen plant.

2 Wied grondig onder een plant voordat de zaden gaan vallen. Zo herken je de zaailingen van die plant gemakkelijk.

3 Zijn de zaden aan een plant rijp? Pluk de zaaddoos, zaai zelf ter plekke met de hand en zet er een label bij.

4 Wil je een plant zich laten uitzaaïen, zorg dan voor ruimte in de omgeving van die plant. Zaailingen die tussen de stengels van andere planten ontkiemen zijn lastig te verwijderen.

5 Wied bij droog en zonnig weer, dan gaan de ongewenste zaailingen ook echt dood.

6 Komen de zaden massaal op, begrens het stukje dan door de kiemplantjes die te ver weg staan direct te verwijderen.

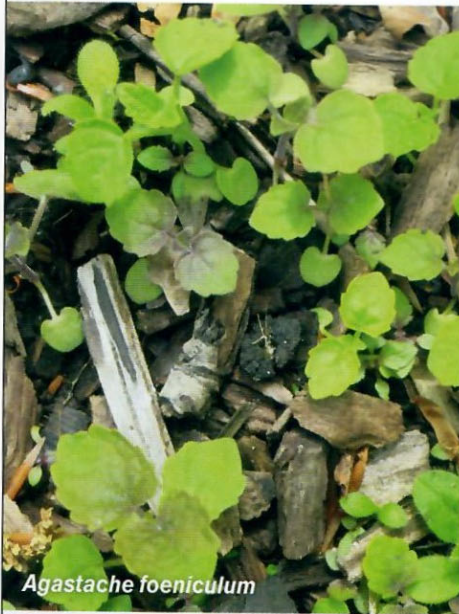
7 Laat er niet te veel staan. Je wilt geen duizend planten.

8 Staan er veel plantjes heel dicht op elkaar, laat dan plukjes staan. De sterksten overleven.

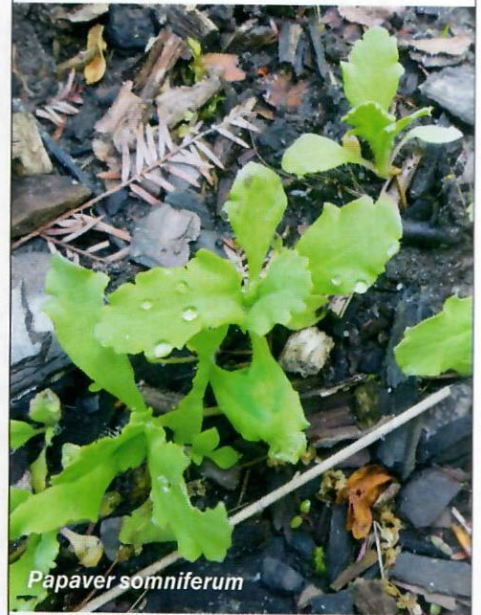
9 Zie je veel dezelfde zaailingen die je niet herkent? Kijk dan welke plant er direct in de buurt staat. Zaden vallen toch meestal recht naar beneden (tenzij ze een soort 'parachute' hebben waarmee ze wat verder kunnen vliegen, zoals *Centranthus ruber* of *Clematis*).

10 Neem de tijd om goed te kijken. Zo jammer als je uitgezaaide *Astrantia* of *Echinacea* wegschoffelt omdat je niet goed gekeken hebt.

11 Zorg dat je op tijd bent met het weghalen van sommige zaailingen. *Dipsacus laciniatus* bijvoorbeeld is

Agastache foeniculum

Papaver somniferum

Verbascum

Verbena bonariensis

een geweldige plant met een prachtig wintersilhouet. Hij maakt echter al gauw enorme bladrozetten waar je wel even een flinke dobber aan hebt om ze weg te halen.

12 Twijfel je toch nog? Pot dan een aantal zaailingen op en verwijder de rest. Zijn ze nog heel klein, schep dan de bovenste laag aarde (zo'n 2 centimeter) met zaailingen eruit en plaats deze op een potje dat voor ruim de helft gevuld is met potgrond. Wacht tot je de plant wél herkent omdat hij groter is geworden of vraag anderen om

advies. Dit is ook een mooie manier om de zaailingen op een andere plaats in de tuin te kunnen zetten als ze groter zijn.

ZELF ZAAIEN?

De hier beschreven planten zijn heel gemakkelijk te zaaien. Je kunt nu zaad bestellen van dropplant (*Agastache foeniculum*) en de witbloeiende variant *A. foeniculum* 'Album'. Ook soorten uit eerdere nummers zijn vaak nog te bestellen. Zie www.groei.nl/zaad-bestellen.